

הדחק אם בשלם גוי אסורים: **מז** ככלים שבשל בהם הגוי לפנינו דברים שיש בהם משום בישולי גוים צריכים הכשר באויש אומרים שאינם צריכים ואף לדברי המצריכים הכשר אם הוא כלי חרס מגעילו שלש פעמים ודיו מפני שאין לאיסור זה עיקר בדאורייתא: הגה גוי שצטל לחולה בשנת מותר למוצאי שנת אפילו לצריא ואין צו משום צשולי גוים דכל כהאי גוונא היכרא איכא (צית יוסף צסס הר"ן שכ"כ צסס הרא"ה):

באר הגולה

כ טור צסס הרשב"א
צת"ה הארוך דכל
שאסרוהו חכמים
פליטתו כמוהו דהא
אפילו שמנו של גיד
דאינו אלא ממנהג

קדושי אסר תערובתו וכן יצרו ורוטנו וכן כל אסורים שמדברהם כו' וכ"כ צסס"ת וכ"כ הר"ן: בא שס צסס אציו הרא"ש והר"ן צסס תשובת הרא"ש (ואיסור והיתר הארוך כלל מ"ג): בב הרא"ש שס לדברי הרשב"א וטור סימן קכ"א:

בף החיים

סעיף ט"ז, זבחי צדק אות ס'. והיינו דוקא אם רחצו אותם בחמין על גבי האור דאי לאו הכי אינו אוסר:

(צג) **אם** צלה הגוי בשר כשר בשפוד ואחר כך צלה הישראל באותו שפוד לפי מה שכתבנו לעיל אות צ"א דבשולי גוים בטילים ברובא הבשר מותר דודאי יש רוב נגד הפליטה דהרוב הוא נגד הפליטה כמו שכתב חכמת אדם כלל ס"ו אות י"א דבדיעבד אם בישל בלא הגעלה התבשיל מותר כיון דיש על כל פנים רוב נגד הפליטה עכ"ל. והיינו אם הוא בן יומו דאם אינו בן יומו אפילו כלי של איסור בדיעבד שרי כנודע:

(צד) **ואם** הבשר שצלה העובד כוכבים הניחו בתוך כלי צונן אפילו אם היה הבשר חם שהיד סולדת בו לא נאסר הכלי דגם בכלי אמרינן דין תתאה גבר כמ"ש לעיל סימן ק"ה סעיף ג' בהגה וכיון שהכלי צונן לא נאסר, והגם דאף על פי דהכלי צונן נאסר כדי קליפה כמו שכתבנו בדברינו לשם אות מ"ז, וכן כתב הרב ערך השלחן בסימן זה אות כ"א דהכלי נאסר כדי קליפה, מכל מקום כיון דבשולי גוים בטל ברוב כמו שכתבנו לעיל אות צ"א וכנגד הקליפה ודאי יש רוב וגם יש אומרים דבבשולי גוים אין צריך הכשר נראה דבכהאי גוונא המקיל להשתמש בכלי זה בלא הגעלה לא הפסיד והמחמיר תבא עליו ברכה:

(צה) **שם**. ואף לדברי המצריכין הכשר אם הוא כלי חרס מגעילו שלש פעמים וכו'. והיינו דוקא לאחר מעת לעת שנעשה אינו בן יומו. סולת למנחה שבסוף התורת חטאת כלל ע"ה דין י"ד. אמנם הרב ערך השלחן אות כ"ב כתב על דברי סולת למנחה הנזכרים דליתא אלא דאפילו הכלי בן יומו מותר להגעילו שלש פעמים כיון שהוא איסור דרבנן שאין לו עיקר מן התורה וכתב להוכיח כן מש"ס ופוסקים יעו"ש:

(צו) **שם בהגה**. עובר כוכבים שבשל לחולה בשנת מותר למוצאי שנת אפילו לצריא וכו'. אלו הם דברי הר"ן בשם הרא"ה והביאם בית יוסף, אבל

שהוא מלוכלך באפר מכל צדדיו ומודבק בו הוה ליה כמעושן שאין בו משום בשולי גוים וגם שזה יותר גרוע מהמעושן שמלוכלך באפר ומודבק בו ואינו נאכל עד שקולפין אותו מן האפר המודבק בו:

(פ) **סעיף מז**. כלים שבשל בהם העובר כוכבים וכו' צריכים הכשר ויש אומרים שאינם צריכים. וכבר כתבנו לעיל אות ע"א דכל היכא שסותם השלחן ערוך לאסור ואחר כך כותב ויש מתירין דדעתו לפסוק כסתם יעו"ש. ואם כן הכי נמי צריכין הכשר. וכן פסקו מור"ם ז"ל בתורת חטאת כלל ע"ה דין ט"ז, פרי תואר אות י"ט, חכמת אדם כלל ס"ו אות י"א, ערוך השלחן אות נ':

(צ) **שם**. צריכים הכשר. ואפילו אם אינו בן יומו בעי הכשר ולא אמרינן כיון דעיקר איסורו מדרבנן ורבנן הוא דגזרו כלי שאינו בן יומו לישתרי. כסא אליהו אות ד'. והגם דהרב ערך השלחן אות כ"ב כתב דרוב האחרונים סבירא להו דכלי שאינו בן יומו באיסור דרבנן מותר לכתחלה מכל מקום כתב הרב שפתי דעת סימן צ"ג אות ג' ד"ה והנה דהלכה מרווחת היא בישראל אפילו איסור דרבנן שנבלע בכלי לא מהני טעם לפגם יעו"ש. מיהו בכלים דחייש עלייהו דילמא פקעי במי הגעלה ויש הפסד מרובה הוה ליה כדיעבד ויש לסמוך על המתירין להשתמש בהו אחר מעת לעת. וכן כתב בן איש חי [שנה שניה] פרשת חקת אות כ"ד:

(צא) **שם**. צריכים הכשר. ואם נתבשל בהן בדיעבד ויש רוב בתבשיל שרי דבשולי גוים בטילים ברוב. ש"ך ס"ק כ"א, לחם הפנים אות כ"ג, בית לחם יהודה אות כ"א, חכמת אדם שם. ועיין לקמן אות צ"ג:

(צב) **אם** רחצו קדרה שנאסרה מחמת בשולי גוים עם קדרות הרבה לא נאסרו הקדרות וגם אם היה שומן דבוק בה לא נאסרו דבשולי גוים בטל ברוב, ודלא כמהרשד"ם חלק יורה דעה סימן מ"א דמצריך ששים. כנסת הגדולה בהגהות בית יוסף אות ע"ו, קהל יהודה

קיד. דיני שכר ושאר משקין של עממין. וכו' י"ב סעיפים

באר הגולה
 א מינורא דאנוראי
 עבודה זרה דף ל"א
 וכרז יתקן וכמו
 התוספות דאיסור שכר
 לא מצינו לא במשנה ולא
 בגמרא ושם בימי אמוראים אסרוהו: ב כרז אחאי שם:

א כל שכר של גוים אחד שכר של תמרים או של תאנים או של שעורים או של תבואה או של דבש אסור משום חתנות ואינו אסור אלא במקום מכירתו אבל אם הביא השכר

בף החיים

לסמוך על המכשירין ומותר להשתמש בהם בלא הגעלה אחר מעת לעת יעו"ש:

במשמרת הבית להרשב"א כתב על זה וחלילה וחס שלא הותר אפילו לחולה עצמו אלא בעת הצורך בלבד דהיינו בשבת הא למוצאי שבת חוזר לאיסורו וכל שכן לבריא. ט"ז ס"ק ט"ו, כנסת הגדולה בהגהות בית יוסף אות ע"ט וכתב שכן דעת השלחן ערוך שהשמיט בסימן זה סברת הרא"ה, פרי חדש אות כ"ו וכתב ודלא כהש"ך בספרו נקודות הכסף ולקמן סוף סימן קכ"ג, פרי תואר אות י"ט, מנחת יעקב על התורת חטאת כלל ע"ה אות כ"ט, לחם הפנים אות כ"ד, בית לחם יהודה אות כ"ב, ערך השלחן אות כ"ד, חכמת אדם כלל ס"ו אות י"ב. וכן כתבנו באורח חיים סימן שי"ח אות ל"א וסימן שכ"ח אות קכ"א בשם כמה פוסקים יעו"ש:

סימן קיד

א סעיף א. כל שכר של עובדי כוכבים אחד שכר של תמרים וכו' או של דבש אסור וכו'. גם מי דבש דבורים כמו שלנו דאין דבר חדש תחת השמש שלא היה לעולמים והכל היה בכלל האיסור. ב"ח, זבחי צדק אות א':

ב מיהו אם אין לו לחולה לאכול כמוצאי שבת כי אם זה התבשיל יש להתיר. חכמת אדם שם. וכן כתבנו בסימן שכ"ח שם:

ב שם. או של שעורים או של תבואה. ואין בזה איסור משום בשולי גוים דכי היכי דהתבואה בטילה לגבי המים לענין ברכה דשהכל הכי נמי בטילה לענין איסור בשולי גוים. תוספות, ט"ז ס"ק א', ש"ך ס"ק א', פרי חדש אות ב', שלחן גבוה אות ד':

ג ומשמע אבל אם בשל העובד כוכבים לחולה בשבת דבר שאין בו בשולי גוים מותר למוצאי שבת מיד ואפילו לבריא. וכן כתבנו בסימן שי"ח שם:

ג ומכאן יש ראייה להתר שנהגו לשתות הבוזה של גוים דהיינו קמח של דוחן שמבשלין אותו במים ועושין ממנו משקה דדמי לשכר של תבואה שאין בו משום בשולי גוים כיון שאינו עולה על שלחן מלכים וגם הקמח משתנה להיות משקה שמברכין עליו שהכל. שלחן גבוה שם:

ד ולענין הכלים שבשל בהם העובד כוכבים בשבת דבר שיש בו משום בשולי גוים, כתב הרב ערך השלחן שם דאין צריך הכשר דיש לסמוך בזה על הרא"ה יעו"ש. וכן כתב חכמת אדם שם דהכלים יש להתיר אחר מעת לעת אפילו בלא הגעלה. אמנם בספרו חיי אדם הלכות שבת כלל ס"ט אות ט"ז כתב דהכלים צריכין הכשר וכדיעבד אם בישל בו ויש רוב בתבשיל (היינו אם הוא בן יומו) מותר והמיקל שלא הגעיל כלל לא הפסיד יעו"ש. וכן כתב הרב ברכי יוסף בסימן זה בשו"ת ברכה אות י"ח בשם בתי כהונה דלכתחלה ראוי למיחש לחומרא ולהכשירו. וכן באורח חיים סימן שי"ח אות ל"ב הבאנו פלוגתא בזה וכתבנו שם דלענין דינא דלכתחלה יש להחמיר ולהכשירם והמיקל שלא להגעילם כלל ולהשתמש בהם אחר מעת לעת לא הפסיד יעו"ש. ואם הם כלי חרס ממינים דחיים עלייהו שמא פקעי במי הגעלה בלאו הכי כבר כתבנו לעיל אות צ' דבזה יש

ד שם. אבל אם הביא השכר לביתו ושותהו שם מותר וכו'. משמע דוקא עד שיביאנו לביתו ושותהו שם אבל לא ישתה בפתח החנות, וזהו לשון הרמב"ם פרק י"ז מהלכות מאכלות אסורות כמו שכתב בבית יוסף. ובגמרא (עבודה זרה ל"א ע"ב) איתא רב פפא מפקי ליה אבב חנותא ושתי רב אחאי מייתי ליה לביתיה ושתי. וכתב בית יוסף על דברי הרמב"ם הנזכרים דתפס דברי רב אחאי ודלא כרב פפא אף על גב דכתרא הוה ומריה דתלמודא טפי מרב אחאי כדי להתרחק מדברים של עובדי כוכבים יעו"ש. נמצא דדעת הרמב"ם והשלחן ערוך דפסק כוותיה להחמיר כרב אחאי והכי נקטינן, דלא כהרב פרי חדש אות ג' דפסק כרב פפא וכתב ודלא כהשלחן ערוך. וכן הרב מזמור לדוד השיג על דברי הרב פרי חדש הנזכרים והסכים לפסק השלחן ערוך. ונראה דגם הרמ"א סבירא ליה הכי מדלא פליג. וכן פסק הלכה